

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 306/2019-8

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Ranka Marijana, kao predsjednika vijeća, te Ileana Vinja, Melite Božičević Grbić, Ratka Ščekića i Miroslava Šovanja, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Maje Ivanović Stilinović, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog D. M., zbog kaznenog djela iz čl. 111. toč. 3. i drugih Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15 – u daljnjem u tekstu: KZ/11), odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Karlovcu od 26. ožujka 2019. broj K-6/2018-33, u sjednici održanoj 5. prosinca 2019., u nazočnosti optuženog D. M. i njegovog branitelja D. P., odvjetnika iz K.,

p r e s u d i o i r i j e š i o j e :

I. Djelomično se prihvaća žalba optuženog D. M., ukida se pobijana presuda u odnosu na kazneno djelo iz čl. 179a. KZ/11 (toč. 2. izreke) te se predmet u tom dijelu upućuje nadležnom sudu prvog stupnja na ponovno suđenje i odluku.

II. Uslijed odluke pod I. te djelomičnim prihvaćanjem žalbe optuženog D. M., preinačuje se prvostupanjska presuda u odluci o kazni na način da se optuženom D. M., za kazneno djelo iz čl. 111. toč. 3. KZ/11 opisano pod toč. 1. izreke prvostupanjske presude, na temelju te zakonske odredbe utvrđuje kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 (dvadesetpet) godina, dok se prihvaća po sudu prvog stupnja utvrđena kazna zatvora za kazneno djelo iz čl. 331. st. 1. KZ/11 opisano pod toč. 3. izreke u trajanju od jedne godine, pa se optuženi D. M., uz primjenu čl. 51. st. 1. i 2. KZ/11, osuđuje na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 (dvadesetpet) godina i 10 (deset) mjeseci u koju mu se, na temelju čl. 54. KZ/11, uračunava vrijeme lišenja slobode od 20. srpnja 2015. pa nadalje.

III. U ostalom dijelu žalba optuženog D. M. odbija se kao neosnovana te se, u neukinutom i preinačenom dijelu, potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom oglašen je krivim opt. D. M. i to: pod toč. 1. izreke zbog kaznenog djela teškog ubojstva iz čl. 111. toč. 3. KZ/11 za koje mu je utvrđena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 30 godina, pod toč. 2. izreke zbog kaznenog djela nasilja u obitelji iz čl. 179a. KZ/11 za koje mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od jedne godine, te pod toč. 3. izreke zbog kaznenog djela nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari iz čl. 331. KZ/11, za koje mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od jedne godine pa je optuženik, uz primjenu odredaba o stjecaju, osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 31 godinu. Temeljem čl. 54. KZ/11, optuženiku je u izrečenu jedinstvenu kaznu uračunato vrijeme lišenja slobode od 20. srpnja 2015. pa nadalje.

Temeljem čl. 69. KZ/11, optuženiku je izrečena sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti o alkoholu koja će se izvršavati u okviru zatvorskog sustava i može trajati najdulje tri godine.

Od optuženika je oduzeto vatreno oružje i streljivo поближе opisano u izreci, sukladno čl. 331. st. 7. KZ/11.

Oštećenici su, temeljem čl. 158. st. 2. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ br: 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17 - dalje u tekstu: ZKP/08), upućeni da svoj imovinskopravni zahtjev ostvaruju u parnici.

Temeljem čl. 148. st. 1. ZKP/08, optuženik je obavezan platiti troškove kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 1. i 6. ZKP/08 u ukupnom iznosu od 11.858,30 kn, kao i troškove postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 7. i 8. ZKP/08 o čijoj visini će biti odlučeno posebnim rješenjem.

Protiv te presude žali se optuženik po svom branitelju D. P., odvjetniku iz K., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te zbog odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovni postupak, a podredno da se pobijana presuda preinači i optuženik za djelo pod toč. 1. izreke proglasi krivim za kazneno djelo iz čl. 110. KZ/11, te se oslobodi od optužbe za kazneno djelo pod toč. 2. izreke i sukladno tome izrekne kazna. Također, ako ne budu prihvaćena prethodna dva prijedloga, žalitelj predlaže preinačenje prvostupanjske presude u dijelu odluke o kazni na način da se optuženik blaže kazni. Ujedno je zatražena obavijest o sjednici drugostupanjskog vijeća.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Prije održavanja sjednice vijeća spis je, sukladno čl. 474. st. 1. ZKP/08, dostavljen Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske, koji ga je u roku vratio.

Sjednici ovog drugostupanjskog vijeća nazočio je branitelj optuženika, odvjetnik D. P. koji je izložio navode žalbe, dok je prisutnost optuženika osigurana uz pomoć zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj). Uredno obaviješteni zamjenik

Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske nije pristupio pa je sjednica održana u njegovoj nenazočnosti, sukladno čl. 475. st. 4. ZKP/08.

Prije osvrta na žalbene razloge, treba reći da je ranija osuđujuća presuda protiv optuženika ukinuta rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I Kž-579/2017 od 8. veljače 2018. te je predmet vraćen sudu prvog stupnja na ponovno suđenje zbog ostvarenih apsolutno bitnih povreda odredaba kaznenog postupka.

U ponovljenom suđenju prvostupanjski je sud otklonio povrede na koje mu je prethodno ukazano te je optuženika ponovno oglasio krivim za sva tri terećena kaznena djela te ga osudio na istovjetnu kaznu dugotrajnog zatvora.

U odnosu na drugostupanjsku presudu

Žalba optuženika je djelomično osnovana i to zbog odluke o kazni.

Nije ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08 u dijelu obrazloženja prvostupanjske presude koji se odnosi na kazneno djelo pod toč. 1. izreke pobijane presude. Žalitelj tek paušalno, bez navođenja konkretnih argumenata, tvrdi da su razlozi prvostupanjske presude u tom dijelu međusobno proturječni te da "postoji proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude sa sadržajem isprava i zapisnika o iskazima danim u postupku". Nasuprot tome, ovaj žalbeni sud nalazi da je obrazloženje prvostupanjske presude u svemu jasno i razumljivo te nije nađena proturječnost na koju se žalbom ukazuje. Stoga nema zapreke ispitati pravilnost odluke prvostupanjskog suda kojom se žalitelj, u stvari, ne slaže, pogrešno podvodeći ove razloge pobijanja pod navedenu žalbenu osnovu.

Žalbom se pobijaju činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda u kontekstu pravilne primjene kaznenog zakona. Naime, žalitelj ne osporava da je kritične prilike ubio svoju pok. suprugu, ošt. S. M., ali smatra da nema dokaza da bi ju on ranije verbalno, fizički i psihički zlostavljao pa se, prema tome, ne radi o kvalificiranom, već osnovnom obliku kaznenog djela ubojstva. Tvrdi se da prvostupanjski sud iskaze svjedoka i podatke u spisu cijeni isključivo na teret optuženika, što je protivno načelima pravičnog suđenja. Reproduciraju se iskazi pojedinih svjedoka, posebno ukućana i zaposlenika škole u kojoj je pok. oštećenica radila, a koji prema stajalištu žalitelja govore u prilog obrane. Također, ukazuje se da je prvostupanjski sud neosnovano odbio pojedine dokazne prijedloge obrane zbog čega je činjenično stanje u odnosu na dokazanost kvalifikatornog elementa bića djela ostalo nepotpuno utvrđeno.

Suprotno tvrdnji žalbe, sve činjenice odlučne za postojanje kaznenog djela pod toč. 1. izreke pobijane presude pravilno su i potpuno utvrđene te je pravilnom primjenom materijalnog prava kazneno djelo pravno kvalificirano kao teško kazneno djelo ubojstva iz čl. 111. toč. 3. KZ/11.

Prije svega, nije sporno da je optuženik kritičnog dana napao svoju pok. suprugu najprije udarajući ju rukama i nogama po cijelom tijelu, a potom u namjeri da ju liši života ispalio i nju dva hica iz puške M. posljedicom čega je ona preminula na licu mjesta. Optuženik to priznaje, a njegovo priznanje sukladno je personalnim i materijalnim dokazima koje prvostupanjski sud u svojoj presudi detaljno analizira.

Optuženik u obrani, a sada i u žalbi, osporava da bi tijekom braka oštećenicu verbalno, fizički i psihički zlostavljao niti bi takvo njegovo ponašanje bilo u uzročnoj vezi s kritičnim događajem. U tom kontekstu ukazuje na iskaz svoje kćeri, svjedoka I. M., koja govori tek o povremenim svađama roditeljima vezano za financijske probleme, što bi uključivalo obostrano vrijeđanje. Također, ukazuje na iskaze osoba koje su radile sa oštećenicom (svjedoci S. E., M. P., D. S. i V. R.) koje nemaju saznanja o zlostavljanju oštećenice iako bi, po prirodi redovitih susreta na poslu, to trebale znati. Također, ukazuje se da niti njihovi susjedi, prijatelji te rođaci (svjedoci L. B., L. J., A. T., D. M. i B. M.) nemaju saznanja o zlostavljanju oštećenice već o njezinom braku govore na pozitivan način. Stoga, smatra žalitelj, neovisno o podnošenju prekršajnih prijava protiv optuženika (čija sudbina u postupku nije dovoljno razjašnjena), nema dovoljno dokaza koji bi opovrgli njegovu obranu, tj. ukazivali na to da je optuženik fizičkim ili psihičkim nasiljem doveo svoju pok. suprugu u stanje poniženosti, straha ili osobne ugroženosti.

Nasuprot tome, u spisu postoje brojni dokazi koji sa sigurnošću ukazuju da je optuženik, kao kronični alkoholičar kod kojeg poduzeto liječenje nije dalo rezultata, kroz dulji niz godina verbalno, fizički i psihički zlostavljao svoju suprugu koja se zbog toga od njega htjela razvesti, ali je zbog neriješenih imovinskih odnosa i roditeljskih obveza prema njihove dvije kćeri, ostala s njim živjeti u zajedničkom domaćinstvu sve dok ju tijekom posljednjeg verbalnog i fizičkog nasrtaja optuženik nije lišio života, što predstavlja kulminaciju njegovog dugogodišnjeg maltretiranja oštećenice.

Prije svega, nije sporno da je optuženik, dan prije kritičnog događaja, tijekom verbalnog sukoba fizički nasrnuo na oštećenicu zbog čega je njegova punica, svjedok D. M. obavijestila policijske djelatnike, a optuženik je odveden u policijsku postaju gdje je prenoćio pa nakon što je, nažalost, sutradan pušten na slobodu, tražio je oštećenicu po gradu i kod svjedoka M. G., a kada se oštećenica u popodnevnim satima vratila svojoj kući, nastavio ju tući, kako proizlazi iz zadobivenih ozljeda utvrđenih obdukcijom zapisnikom te nalazom i mišljenjem medicinskog vještaka. Dakle, optuženik je usprkos netom pokrenutog prekršajnog postupka za obiteljsko nasilje, odmah po povratku kući nastavio s istovrsnim pa i gorim ponašanjem, što je očiti znak njegove upornosti u zlostavljanju oštećenice. Pri tome, vezano za događaj od 12. srpnja 2015. koji je prethodio ubojstvu oštećenice, optuženik je pravomoćno osuđen presudom Prekršajnog suda u Karlovcu broj PpJ-1012/15 od 9. ožujka 2016. na 30 dana zatvora zbog prekršaja iz čl. 4. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji ("Narodne novine", broj 137/09, 14/10 i 16/10 – u daljnjem tekstu: ZZNO). Pri tome, tvrdnja žalbe da oštećenica tom prilikom nije zadobila vidljive ozljede uopće ne utječe na stanje stvari budući da se prekršaj iz čl. 4. ZZNO može počinuti bez obzira je li nastupila tjelesna ozljeda ili nije. Osim toga, iz liječničke dokumentacije za oštećenicu od 13. srpnja 2015. proizlazi da je, prema vlastitoj izjavi, zadobila udarac u glavu što prema mišljenju uredujućeg liječnika predstavlja laku tjelesnu ozljedu.

Osim ovako utvrđenog nasilja koje je neposredno prethodilo lišenju života oštećenice, pribavljeno je i izvješće PP Karlovac od 16. svibnja 2016. (list 408 spisa) iz kojeg proizlazi da je oštećenica prijavila optuženika za nasilje učinjeno udaranjem boce u glavu dana 19. svibnja 1995., a dana 21. prosinca 2014. opet ga je prijavila zbog zlostavljanja tijekom kojeg postupka je, međutim, prihvatila blagodat nesvjedočenja. Ovaj potonji slučaj opisuje i optuženik u svojoj obrani pravdajući se da je tijekom svađe "odgurnuo od sebe oštećenicu i

ona je tada zvala policiju". Vezano, pak, za događaj iz 1999., iskazuje majka oštećenice, svjedok D. M., kojoj je poznato da je optuženik tom prilikom udarcem boce oštećenici izbio zub. Slijedom navedenih službenih podataka, koji su potkrijepljeni spomenutim izjavama optuženika i svjedokinje, u dostatnoj je mjeri razjašnjenja sudbina podnesenih prijava pa nije bilo potrebe za pribavljanjem daljnjih izvješća o postupanju policije, a niti podataka o liječenju oštećenica zbog postporođajne depresije koju optuženik nudi kao konkurirajući razlog za njihove međusobne sukobe.

Nadalje, žalitelj u žalbi akcentira iskaze svjedoka koji nemaju (niti moraju) imati saznanja o onome što se događalo u braku između optuženika i oštećenice, a istovremeno zanemaruje ili pogrešno interpretira iskaze onih svjedoka koji su sa njima živjeli u istoj kući te govore iz osobnog iskustva.

Prije svega, kći optuženika i pok. oštećenice, svjedok I. M., već prilikom prvog ispitivanja u istrazi iskazuje da je njezin otac, posebno u stanju alkoholiziranosti, fizički napadao njezinu majku te ju šamarao, svađe su bile gotovo stalne zbog financija i zato što je otac puno pio, čemu se njezina majka protivila. Iako ova svjedokinja na raspravi dijelom ublažava svoj iskaz navodeći da je roditeljske svađe čula, ali ne i vidjela fizičke nasrtaje na majku, prvostupanjski sud s pravom prihvaća njezin iskaz iz istrage ocjenjujući da ona na raspravi, zbog protoka vremena i prihvaćanja nastale situacije, želi pogodovati svom ocu.

Nadalje, žalitelj nije s uspjehom doveo u sumnju vjerodostojnost iskaza svjedoka D. M., majke pok. oštećenice, samo zato što je i ona oštećena kaznenim djelom pod toč. 2. izreke prvostupanjske presude. Naime, ova svjedokinja detaljno i dosljedno opisuje da je kroz dulji niz godina svjedočila maltretiranju svoje kćeri zbog čega se ona željela rasti od optuženika. To potvrđuje i njezin izvanbračni suprug, svjedok S. R., koji je za vrijeme zajedničkog života u obiteljskoj kući "znao čuti lomljivu, buku i svađu na katu", a isto je poznato i susjedu I. M..

Na kraju, ali ne manje važno, o zlostavljanju pok. oštećenice tijekom braka govorila je njezina najbolja prijateljica, svjedok M. G., koja potvrđuje da joj se oštećenica više puta žalila da ju optuženik tuče te joj pokazivala modrice, rekla joj da se želi od njega rasti te pritom dodala "i da se rastanem, on bi me svejedno našao i ubio". Ove riječi kojima je pok. oštećenica, nažalost, prorekla svoju nesretnu budućnost, očito govore da je ona dulje vrijeme trpjela zlostavljanje u braku tijekom kojeg je razvila tipično ponašanje žrtve koja zbog straha od optuženika nema snage oduprijeti mu se i promijeniti svoj život. O tome da se oštećenica još 2013. godine htjela razvesti zbog psihičkog i ekonomskog nasilja od strane supruga, proizlazi iz dopisa Ženske grupe K. iz K. u čijim evidencijama je to zabilježeno. Iako žalitelj pokušava obezvrijediti taj podatak ukazujući na moguću spregu punomoćnice oštećenih, odvjetnice T. M. Š., i udruge K. uopće nije sporno da se pok. oštećenica obratila toj udruzi za pomoć žrtvama nasilja jer tu činjenicu potvrđuju kako njezina majka i prijateljica M. G., tako i njezina kćer I. M., neovisno o tome kada se to točno dogodilo.

S druge strane, činjenica da ostali ispitani svjedoci nisu imali saznanja o maltretiranju oštećenice tijekom braka, još ne znači i da se to nije dogodilo. Prvostupanjski sud pravilno uočava da je obiteljsko nasilje često skriveno od očiju drugih i može biti poznato samo osobama od povjerenja žrtve. Stoga činjenica da neki od susjeda, kao i poslovne suradnice oštećenice, o tome nisu imali saznanja, ne umanjuje niti isključuje utvrđenja suda prvog stupnja. Pri tome, prijatelji i brat optuženika, svjedoci B. M., D. M. i I. K. koji govore o

dobrim odnosima u braku optuženika, dapače, pok. oštećenicu opisuju negativnim karakteristikama, svakako nisu uvjerljivi, kako s pravom ocjenjuje prvostupanjski sud. Naime, kako vjerovati svjedocima koji, u ostalom, niječu sklonost optuženika alkoholu kada je ta činjenica sa sigurnošću utvrđena provedenim psihijatrijskim vještačenjem, a priznaje ju i sam optuženik. Stoga se očito radi o svjedocima koji, zbog bliskog odnosa s optuženikom, žele njemu pogodovati.

Nastavno tome, prvostupanjski sud s pravom odbija ispitati još jednog svjedoka obrane, D. G., na okolnost kvalitete bračnih odnosa optuženika i pok. oštećenice. Navedeni svjedok, inače u odnosu kumstva s obitelji M., nije s njima živio u zajedničkom domaćinstvu pa ne može imati potpuna saznanja o spornim okolnostima. Iako je prvostupanjski sud prvobitno prihvatio taj dokazni prijedlog, nije bilo zapreke odbiti ga u ponovljenom suđenju s obzirom da je drugim, u međuvremenu provedenim dokazima, priroda bračnih odnosa optuženika i pok. oštećenice dovoljno razjašnjena.

Isto tako, s obzirom da se obrana tijekom ponovljenog suđenja suglasila s čitanjem nalaza i mišljenja psihijatrijskog vještaka dr. N. B. te nije imala primjedaba na pročitano, s pravom prvostupanjski sud odbija "zatražiti očitovanje K. u V." vezano za pojedine zaključke vještaka navedene u tom nalazu i mišljenju.

S obzirom da je, dakle, prvostupanjski sud pojedine dokazne prijedloge obrane prihvatio, a pojedine odbio i za to na raspravnom zapisniku od 26. ožujka 2019. dao opširne i jasne razloge, ne može se tvrditi da bi optuženiku bilo onemogućeno dokazivanje činjenica za koje smatra da mu idu u prilog. Drugo je pitanje ocjena vjerodostojnosti i važnosti pojedinog dokaza obrane za utvrđivanje relevantnog činjeničnog stanja, što sud prvog stupnja pravilno cijeni u kontekstu ostalih provedenih dokaza i za to daje uvjerljive razloge. Stoga je promašena teza žalbe o povredi optuženikovih prava obrane niti je, gledano u cjelini, pravičnost kaznenog postupka dovedena u sumnju.

Zaključno, treba reći da je činjenično stanje u odnosu na kazneno djelo pod toč. 1. izreke prvostupanjske presude potpuno i pravilno utvrđeno te je, primjenom odgovarajuće odredbe materijalnog prava, optuženik osnovano oglašen krivim za kazneno djelo teškog ubojstva iz čl. 111. toč. 3. KZ/11.

Dokazanost kaznenog djela iz čl. 331. st. 1. KZ/11 (toč. 3. izreke prvostupanjske presude) za koje se optuženik očitovao krivim, žalitelj ne dovodi u pitanje.

Međutim, u pravu je žalitelj da mu je za kazneno djelo iz čl. 111. toč. 3. KZ/11 utvrđena prestroga kazna dugotrajnog zatvora.

Naime, iako se radi o vrlo teškom i odioznom zločinu, s pravom žalba ukazuje na značajne olakotne okolnosti koje prvostupanjski sud nije u dostatnoj mjeri cijenio. Naime, neovisno o težini počinjenog kaznenog djela, konkretne okolnosti u odnosu na konkretnog počinitelja odlučne su za odmjeravanje kazne.

Prije svega, to se odnosi na činjenicu da je optuženik u vrijeme događaja bio bitno smanjenih sposobnosti shvaćanja svojih postupaka i upravljanja vlastitom voljom, to jest, bio je bitno smanjeno ubrojiv kako proizlazi iz provedenog psihijatrijskog vještačenja. U takvom

stanju optuženik je, neposredno nakon što je lišio života svoju suprugu, pokušao ubiti sebe ispaljivanjem hica iz vatrenog oružja u glavu, ali mu je život spašen hitnom medicinskom intervencijom te je zbog teških tjelesnih ozljeda zadržan na duljem liječenju, posljedice čega trpi i danas.

Pokušaj optuženika da si pucnjem u glavu oduzme život i tako sam sebi presudi, prvostupanjski sud cijeni olakotnim tek u kontekstu njegovog inače lošeg zdravstvenog stanja (dijabetes i hipertenzija), ali propušta to dovesti u vezu s njegovim žaljenjem i kajanjem zbog počinjenog zločina. Međutim, budući je optuženik pokušao suicid odmah nakon što je usmrtio suprugu, te se u postupku očitovao krivim za kazneno djelo ubojstva iz čl. 110. KZ/11, a na raspravi opetovano izjavio "da mu je jako žao što je uništio obitelj i svoju suprugu koja je bila super žena i majka", prvostupanjski je sud optuženiku trebao cijeliti olakotnim i njegov kritički odnos prema vlastitom nedjelu, na što žalba s pravom ukazuje. Naime, prvostupanjski sud ocjenjuje da se radi tek o verbalizaciji žaljenja koje, u stvari, nije odraz stvarno izraženog kajanja, međutim, kada se optuženikove izjave pred prvostupanjskim sudom, dovedu u vezu s činjenicom da si je neposredno nakon događaja pucao u glavu, tada postojeće okolnosti daju osnova za zaključak da je kajanje i žaljenje optuženika u potpunosti iskreno i kao takvo od utjecaja na visinu kazne, sukladno čl. 47. KZ/11.

Zbog navedenog, a imajući u vidu da optuženik, tada u dobi od 53 godine, ranije nije bio osuđivan, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud drugog stupnja, ocjenjuje da je za to kazneno djelo utvrđena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 godina dovoljno stroga te u dostatnoj mjeri, osim olakotnih, odražava i otegotne okolnosti utvrđene u prvostupanjskoj presudi. Tako utvrđena kazna dugotrajnog zatvora pravedna je u odnosu na konkretnog počinitelja te će na njega u potrebnoj mjeri utjecati da shvati krajnju neprihvatljivost vlastitog postupka.

Što se tiče kaznenog djela iz čl. 331. st. 1. KZ/11., ovaj žalbeni sud prihvaća po sudu prvog stupnja utvrđenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine nalazeći istu primjerenom, pa je primjenom odredaba o stjecaju iz čl. 51. st. 1. i 2. KZ/11. optuženik osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 godina i 10 mjeseci.

Prilikom odmjeravanja jedinstvene kazne zatvora ovaj drugostupanjski sud vodio je računa o težini počinjenih kaznenih djela i ličnosti optuženika, ali i o odredbi čl. 51. st. 2. KZ/11. koja propisuje da se jedinstvena kazna sastoji u povišenju najviše pojedinačne utvrđene kazne, ali ne smije doseći njihov zbir (načelo asperacije kazne). Pri tome, ovo drugostupanjsko vijeće je stava da se jedinstvena kazna dugotrajnog zatvora može izreći i na pune mjesece, neovisno o odredbi čl. 46. st. 3. koja nalaže izricanje kazne dugotrajnog zatvora na pune godine. Naime, odredba čl. 46. st. 3. KZ/11. odnosi se na izricanje odnosno utvrđivanje pojedinačne kazne dugotrajnog zatvora, dok se pri odmjeravanju te kazne za kaznena djela počinjena u stjecaju primjenjuje isključivo čl. 51. st. 2. i 3. KZ/11. Osim toga, prema čl. 46. st. 5. KZ/11. odredbe o kazni zatvora primjenjuju se i na kaznu dugotrajnog zatvora (ako tim Zakonom nije drugačije propisano), a u čl. 44. st. 2. KZ/11. propisan je izuzetak za odmjeravanje kazne zatvora primjenom odredaba o stjecaju, kao što je ovdje slučaj. Zbog navedenog, analognom primjenom te zakonske odredbe dopušteno je pri odmjeravanju jedinstvene kazne dugotrajnog zatvora za kaznena djela u stjecaju istu izreći ne samo na pune godine, već i na pune mjesece, što predstavlja puno poštivanje načela asperacije kazne propisane u čl. 51. st. 2. KZ/11. U protivnom bi se za utvrđene kazne zatvora do jedne

godine primijenilo načelo apsorpcije kazne i time pogodovalo optuženiku mimo zakonskih uvjeta.

Stoga, uzimajući u obzir pojedinačno utvrđene kazne za svako počinjeno kazneno djelo, optuženiku je izrečena jedinstvena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 godina i 10 mjeseci kojom će se ostvariti sve zakonom predviđene svrhe. Takva kazna izrazit će primjerenu društvenu osudu zbog počinjenih kaznenih djela, ojačati povjerenje građana u pravni poredak utemeljen na vladavini prava te utjecati na optuženika i druge građane da se klone sličnih kriminalnih ponašanja, ali i omogućiti optuženiku da se po izdržanoj kazni ponovno uključi u društvo.

Slijedom navedenog, žalba optuženika je djelomično osnovana pa kako ovaj drugostupanjski sud ispitivanjem pobijane presude nije našao povreda na koje, u smislu čl. 476. st. 1. ZKP/08., pazi po službenoj dužnosti, trebalo je, sukladno čl. 482. i čl. 486. st. 1. ZKP/08. odlučiti kao u izreci ove drugostupanjske presude.

U odnosu na drugostupanjsko rješenje

Osnovana je žalba optuženika zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na kazneno djelo iz čl. 179.a KZ/11 za koje je pod toč. 2. izreke pobijane presude oglašen krivim jer u postupku nije sa sigurnošću dokazano da bi optuženik počinio kazneno djelo nasilja u obitelji na štetu svoje punice, ošt. D. M..

S pravom žalitelj pobija pravilnost zaključka prvostupanjskog suda o tome da je optuženik, tijekom ranijeg života u zajedničkoj kući sa svojom punicom ošt. D. M., ovu višekratno verbalno napadao, vrijeđao i psovao što je bilo u suprotnosti s čl. 4. ZZNO. Iako oštećenica potvrđuje ove navode optužbe i tvrdi da ju je optuženik u periodu nakon smrti njezinog muža 1993. godine opetovano vrijeđao zbog čega se grozno osjećala, suprotno proizlazi iz iskaza njezine unuke, svjedoka I. M., ali i njezinog izvanbračnog supruga S. R., na čije iskaze žalba ukazuje. Tako svjedok I. M. navodi da su odnosi optuženika i njezine bake, osim manjih nesuglasica, "bili ok" te se ne sjeća da bi otac napadao baku, dok svjedok S. R., koji je ranije također živio u zajedničkoj kući sa optuženikom, navodi da optuženik i ošt. D. M. "nisu razgovarali, ali se situacija normalizirala", te nema saznanja o bilo kakvom vrijeđanju ili napadu na oštećenicu. Drugi svjedoci, posebno njihovi susjedi, o tome nemaju saznanja. Kod takvog stanja stvari, a imajući u vidu da se oštećenica iselila iz zajedničke kuće još 2009. godine te da prema vlastitoj izjavi nikada nije podnosila prijave protiv optuženika, preuranjen je zaključak prvostupanjskog suda da bi optuženik kontinuirano psihički zlostavljao oštećenicu u mjeri koja predstavlja grubo verbalno uznemiravanje, kako to propisuje odredba čl. 4. alineja 3. ZZNO.

Nadalje, već i prema činjeničnom opisu kaznenog djela iz optužnice proizlazi da je tjelesni napad optuženika na ošt. D. M. bio vremenski i prostorno povezan s izvršenjem kaznenog djela teškog ubojstva na štetu njegove supruge, pri čemu je ova oštećenica pokušala obraniti svoju kćer i pozvati djelatnike policije. S tim u vezi prvostupanjski sud u obrazloženju presude utvrđuje da je optuženik kritične zgode bio isprovociran ponašanjem oštećenice koja ga je dan ranije već prijavila policiji te ga po povratku kući nastavila vrijeđati riječima "da je niškorišti", a kada je mobitelom pokušala pozvati policijske djelatnike, fizički ju je napao posljedicom čega je zadobila tjelesne ozljede vidljive iz liječničke dokumentacije.

Kod takvog stanja stvari, dakle, kada tijekom napada optuženika na njegovu suprugu, ošt. D. M. pokušava obraniti svoju kćer i pritom bude tjelesno ozlijeđena, teško je zaključiti da bi optuženik, već i tom jednokratnom fizičkom agresijom, kod oštećenice izazvao osjećaj straha za vlastitu sigurnost u smislu trajnosti tog stanja kakvo predstavlja obilježje kaznenog djela iz čl. 179.a KZ/11. Namjera počinitelja ovog kaznenog djela mora ići za tim da fizičkim, psihičkim ili ekonomskim nasiljem uspostavi kontinuirano stanje straha, ugroženosti i poniženja žrtve i upravo takva njegova namjera predstavlja razgraničenje tog kaznenog djela od prekršaja iz čl. 4. ZZNO. Međutim, kada optuženik, kao ovdje, postupa s namjerom lišenja života svoje supruge S. M., a njezina majka ošt. D. M. ga u tome pokušava spriječiti i pri tome, kao kolateralna žrtva, bude tjelesno ozlijeđena, ne može se zaključivati o namjeri optuženika da već i tom jednom radnjom izazove stanje straha za osobnu sigurnost oštećenice u smislu teškog kršenja propisa o zaštiti od nasilja u obitelji. Stoga je, za sada, prihvatljivije stajalište žalitelja da se ovdje radi o drugom kaznenom djelu (npr. tjelesnoj ozljedi) ili, pak, prekršaju iz čl. 4. ZZNO.

Kako su time navodi optuženika osnovani, trebalo je prihvaćanjem žalbe u tom dijelu prvostupanjsku presudu ukinuti i na temelju čl. 483. st. 1. ZKP/08, odlučiti kao u izreci ovog drugostupanjskog rješenja.

U ponovljenom postupku nadležni će sud iznova provesti sve raspoložive dokaze, pa i nove ukoliko ih ocijenio opravdanima, te će, vodeći računa o obilježjima kaznenog djela na koje mu je prethodno ukazano, donijeti novu, na zakonu osnovanu presudu koju je dužan i valjano obrazložiti.

Zagreb, 5. prosinca 2019.

Zapisničarka
Maja Ivanović Stilinović, v.r.

Predsjednik vijeća
Ranko Marijan, v. r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove drugostupanjske presude (toč. II. i III. izreke) stranke imaju pravo žalbe u roku 15 dana od dana dostave pisanog otpavka. Žalba se podnosi putem prvostupanjskog suda u dovoljnom broju primjeraka, a o njoj odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u trećem stupnju.

Na temelju članka 164. stavka 5. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. 70/17. i 126/19.; dalje: ZKP/08.), prilažem

PISANO OBRAZLOŽENJE IZDVOJENOG GLASA

u odnosu na odluku o kazni:

S obzirom na izričitu odredbu čl. 46. st. 3. KZ/11. koja propisuje da se kazna dugotrajnog zatvora izriče na pune godine, ne slažem se sa odlukom o kazni.

Imajući u vidu odredbu čl. 46. st. 5. KZ/11. mislim da i ona upućuje na ovu odredbu da se kazna dugotrajnog zatvora izriče na pune godine.

Sve ostale odredbe o kazni zatvora se mogu primjenjivati i na kaznu dugotrajnog zatvora, u smislu čl. 46. st. 5. KZ/11., osim ove odredbe jer je to KZ/11. drugačije propisano.

Zagreb, 5. prosinca 2019.

Predsjednik vijeća
Ranko Marijan, v. r.